

Wrocław, 7 czerwca 2023 roku

WK.WR.40.21.2023.305

**Pan
Łukasz Białkowski
Wójt Gminy Ciepłowody**

**ul. Kolejowa 3
57-211 Ciepłowody**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668 ze zm.) przeprowadziła, w okresie od 29 marca do 30 maja 2023 r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Ciepłowody. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 30 maja 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Kontrolą w zakresie prawidłowości udzielania zamówień w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych objęto następujące zamówienie: „Remont z przebudową dwóch dróg gminnych w miejscowości Ciepłowody”.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu Gminy, którzy przygotowywali materiały do kontroli i udzielali niezbędnych wyjaśnień oraz podejmowali działania, które pozwoliły na wyeliminowanie niektórych nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

Stwierdzone w wyniku kontroli gospodarki finansowej Gminy nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Księgowość i sprawozdawczość

Stwierdzono 6 przypadków niezgodności sald w ewidencji księgowej Urzędu z saldami z wyciągów bankowych rachunku Wydatków – konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” według stanu na koniec kwartałów 2021 i 2022 r. (31 marca, 30 czerwca i 30 września). Różnice wynosiły łącznie 195.709,93 zł. Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta zawartymi w zarządzeniu Wójta Gminy Ciepłowody nr 160/12 z 9 lipca 2012 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości.

Dochody budżetowe

W sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planów dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2022 r.:

a) zaniżono skutki obniżenia górnych stawek o 0,14 zł w podatku od środków transportowych i 0,11 zł w podatku od nieruchomości (w wyniku zaokrąglenia kwot do pełnych złotych),

b) zawyżono skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie umorzenia zaległości w kwocie 9.346,60 zł w podatku od nieruchomości i 3.342,20 zł w podatku rolnym (kwoty wynikające z decyzji wydanej na podstawie art. 67d § 1 ustawy Ordynacja podatkowa).

Ponadto w sprawozdaniu Rb-27S za 2022 r. odsetki od umorzonych zaległości podatkowych zawyżono o kwotę 13.047,64 zł (rozdział 75616).

Powyższe było niezgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. 2022, poz. 144 ze zm.) oraz z § 3 ust. 1 pkt 10a w związku z § 7 ust. 3 załącznika nr 37 wymienionego rozporządzenia.

Organ podatkowy wydał w dniu 1 czerwca 2022 r. decyzję nr FP.3123.2.2.2022 w sprawie umorzenia łącznego zobowiązania pieniężnego na kwotę 25.736,44 zł (w tym: należność główna – 12.688,80 zł, odsetki – 13.047,64 zł), powołując art. 67d § 1 pkt 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.), w myśl którego organ podatkowy może z urzędu umorzyć zaległości podatkowe jeżeli podatnik zmarł i nie pozostawił żadnego majątku i jednocześnie brak jest spadkobierców innych niż jednostka samorządu terytorialnego oraz nie ma możliwości orzeczenia odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. W tym przypadku, na podstawie prawomocnego wyroku sądu, Gmina była jedynym spadkobiercą po zmarłym podatniku, który posiadał zaległości podatkowe, zatem zobowiązanie wygasło ze skutkiem na dzień otwarcia spadku, zgodnie z art. 59 § 1 pkt 11 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa.

Organ podatkowy w niedostateczny sposób dokonywał czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, czym doprowadzono do zaniżenia podatku od nieruchomości podatników (nr kont podatkowych: 11010, 12940, 15711, 16320) w latach 2018-2023 łącznie o 55.462 zł. Powyższe było niezgodne z postanowieniami art. 272 pkt 3 powołanej ustawy Ordynacja podatkowa.

W wyniku kontroli, zostały podjęte działania przez Organ podatkowy, których konsekwencją było wydanie decyzji zmieniających wysokość podatku od nieruchomości, łącznego zobowiązania pieniężnego (osoby fizyczne) oraz złożenie korekt deklaracji na podatek od nieruchomości (osoba prawna) za lata 2018-2023, zwiększające wysokość zobowiązania podatkowego o ww. kwotę.

Wydatki budżetowe

Koszty inwestorskie na podstawie których ustalono wartość zamówienia pn.: „Remont z przebudową dwóch dróg gminnych w miejscowości Ciepłowody”, zostały sporządzone w czerwcu 2021 r. (1 kosztorys) oraz w lipcu 2021 r. (2 kosztorysy), tj. odpowiednio 54 i 23 dni wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, które nastąpiło w dniu 24 lutego 2022 r. (ogłoszenie w BZP). Powyższe było niezgodne z art. 36 ust. 1 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.; Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), z którego wynika, że ustalenie wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane.

Gospodarka mieniem

W Gminie Ciepłowody nie uchwalono wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym, zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1182 ze zm, Dz.U. z 2020 r. poz. 611 ze zm, Dz.U. z 2022 r. poz. 172 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 725). Do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.).

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Wójt na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.), art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) i Skarbnik na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności w zakresie ewidencji operacji gospodarczych na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” (rachunek wydatków), stosownie do zasad funkcjonowania tego konta.
2. Przestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. 2022, poz. 144 ze zm), w szczególności w zakresie wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP danych w złotych i groszach oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie umorzenia zaległości zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia oraz z § 3 ust. 1 pkt 10 lit. a w związku z § 7 ust. 3 załącznika nr 37 tego rozporządzenia.
3. Przestrzeganie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 ze zm.) w szczególności w zakresie:
 - a) dokonywania czynności sprawdzających złożonych informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych (IN-1) i deklaracji na podatek od nieruchomości (DN-1), mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do postanowień art. 272 pkt 3 ustawy oraz poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu o wynikach (w tym finansowych) przeprowadzonych działań w stosunku do podatnika o nr 15711,

- b) wygaszania zobowiązań podatkowych w całości lub w części wskutek nabycia spadku przez jednostkę samorządu terytorialnego, stwierdzonego przez prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku - ze skutkiem na dzień otwarcia spadku, stosownie do art. 59 § 1 pkt 11 ustawy.
4. Przestrzeganie przepisów ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), w szczególności w zakresie dokonywania ustalenia wartości zamówienia nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane, stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy.
5. Przestrzeganie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) w szczególności w zakresie przygotowywania projektów uchwał w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na podstawie przepisów art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym, zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 725).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 powołanej ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia może być zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwie zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Damian Cieślak

Przewodniczący Rady Gminy w Ciepłowodach